

існувала потреба застосувати повторне введення ліків, оскільки у них на цей час ще спостерігали істотні ознаки запальної реакції. Лише на 7–8-му добу лікування спостерігалось клінічне видужання тварин контрольної групи.

Комплексне застосування лікувальних засобів, які забезпечили тривалий протизапальний, знеболювальний, лубрикантний, детоксикуючий, протиспайковий та нормалізуючий обмінні процеси ефект, дозволило майже вдвічі скоротити термін лікування хворих на асептичний артрит тварин дослідної групи, порівняно з контрольною, у якій лікування базувалось лише на використанні протизапальних властивостей гідрокортизону.

УДК 591.1:636.09

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРАЛЬНИХ ЛЕЙКОЦИТАРНИХ ІНДЕКСІВ У СУЧАСНІЙ КЛІНІЧНІЙ ВЕТЕРИНАРНІЙ ПРАКТИЦІ

Чумак В. О., кандидат ветеринарних наук, доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

Зміни загальної кількості лейкоцитів крові відбувається як супутня (фізіологічна або патологічна) реакція організму, часто є показником порушення структурно-функціонального стану системи крові, органів кровотворення та імунної системи. Абсолютні лейкоцитоз або лейкопенія відразу звертають увагу фахівців, але можливості виявити і належно пояснити причини та наслідки відносних змін потребують додаткових зусиль. Це стосується як власне лабораторної роботи - підготовка та фарбування мазків, а потім мікроскопія та пояснення результатів. Сучасні гематологічні аналізатори набагато спростили рутинну роботу лаборантів, однак залишили потребу кваліфікованого тлумачення результатів, зокрема відносних змін у концентрації різновидів лейкоцитів.

З метою спростити процес порівняння стану тварин за результатами гематологічного аналізу крові були запропоновані понад 10 інтегральних показників на підставі прискіпливого дослідження лейкоформули. Автоматичні гемоаналізатори дозволяють скористатись кількома із них, адже дозволяють виявляти концентрацію у крові більшості видів ссавців лімфоцитів, моноцитів і гранулоцитів (разом усіх нейтрофілів, еозинофілів і базофілів). Лише у зразках найбільш часто досліджуваних видів (собаки, коти, коні та велика рогата худоба) є можливість виокремити концентрацію еозинофілів.

Під час проведення фізіологічних досліджень на різних видах тварин і клінічних спостережень за незаразних та інфекційних захворювань у людей і тварин проводять розрахунки індексів - ІР, ІЗЛ, ІСНЛ, ІА, ІРВН, ІСНМ, ІСЛЕ, ІЗЯ, ЛІ, ЛГІ, ІСЛМ, ІСПЛ, ІССЛ, що сприяє кращому розумінню змін у здорових і хворих організмах. Заміна підрахунку лейкоформули за мазками крові на використання гематологічних аналізаторів під час дослідження крові собак і котів дещо скорочує цей перелік, зокрема індекси ІА або ІССЛ (співвідношення

лімфоцитів і сегментоядерних нейтрофілів), ІЗЯ (співвідношення юних і паличкоядерних із сегментоядерними нейтрофілами), ЛІ і ІСПЛ (співвідношення сегментоядерних або паличкоядерних нейтрофілів і лімфоцитів) неможливо розрахувати.

Таким чином, ширше використання інтегральних лейкоцитарних індексів під час всебічної інтерпретації статусу лабораторних і свійських тварин, оцінці фізіологічних станів за впливу біологічно активних речовин або перебігу патологічних процесів та лікування є перспективним напрямком поєднання традиційних методів і можливостей сучасного лабораторного обладнання.

УДК 636.2:636.084.52:546.17

ВПЛИВ ГЕНЕТИЧНИХ ТА ПАРАТИПОВИХ ЧИННИКІВ НА ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ МОЛОКА ТА РІВЕНЬ АЗОТУ СЕЧОВИНИ У КОРІВ

Шабаш М. Л., аспірант,

Рубан С. Ю., науковий керівник, доктор сільськогосподарських наук, професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В останні роки компоненти молока розглядаються не тільки як показники якості та харчової цінності, а як предиктори стану здоров'я, контролю правильності побудови раціону, індикатори впливу на довкілля (Ruban & Danshyn, 2024). При цьому якісні показники молока тісно пов'язані з тривалістю лактації, яка, в свою чергу, залежить від віку корів, генетичних факторів (вплив бугая-плідника), сезону отелення та інших паратипових чинників, що безпосередньо впливає на формування лактаційної кривої та загальну продуктивність тварин (Kramarenko *et al.*, 2025). М. Mortazavi *et al.* (2025) констатують, що азот сечовини молока (MUN) служить індикатором метаболізму білка в молочних корів, а азот сечовини крові (BUN) дає уявлення про загальний баланс азоту та функцію нирок. MUN - одна з зручних та доволі точних описових компонент, яка відображає особливості травлення жуйних.

Мета роботи - визначити діапазон коливань основних показників якості молока та MUN, з послідуочим виявленням впливу генетичних та паратипових факторів на їх зміни.

Матеріалом для досліджень слугували дані молочної продуктивності 595 корів Голштинської породи в умовах Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Колос» Київської області (Україна). Дослід проведено в стандартних умовах при годівлі корів «без обмежень» з аналізом показників сечовини й азоту сечовини крові. Вивчали добовий надій, вміст жиру, білка, лактози, рН молока, рівень MUN, живу масу і надої, скориговані за енергетичною цінністю (ЕСМ).

Вміст жиру, білка, рівень лактози та азот сечовини молока (MUN) мають широкий діапазон свого фенотипового прояву, що характеризує складні